

Programos valandėlių tikslas – padėti vaikams geriau suprasti savo jausmus bei elgesį, išmokti patiems priimti sprendimus sudėtingose situacijose, kreiptis pagalbos ir padėti kitiems. Valandėlės pradžioje paprastai prisimenama prieš tai buvusi valandėlė, aptariama, ko vaikai jos metu išmoko ar ką sužinojo. Paskui atliekamos kelios praktinės užduotys – vaikai grupelėmis ar poromis vaidina, diskutuoja, piešia. Valandėlė užbaigiama pedagogo parinkta refleksijos užduotėle.

Per valandėles vaikai nekonkuruoja, jų atsakymai nėra vertinami pažymiais, vaikai skatinami dalintis idėjomis ir padėti vienas kitam. Siekiama geros vaikų savijautos, gero mikroklimato klasėje bei gebėjimų, padedančių susidoroti su kasdienėmis ir sudėtingomis situacijomis, ugdymosi.

Siekiant įsitikinti, ar programa „Obuolio draugai“ daro poveikį vaikams, buvo atliktas jos vertinimas Brazilijoje. Tyrimas patvirtino teigiamą programos poveikį vaikų sunkumų įveikimo gebėjimams: išaugo jų gebėjimas susivaldyti, vaikai tapo draugiškesni, lengviau rasdavo visiems priimtina išeitį, susitarėdavo probleminėje situacijoje, sumažėjo vaikų agresyvumas. Vaikai taikė daugiau ir įvairesnių sunkumų įveikimo būdų, dažniau dirbdavo komandoje, dažniau pasirinkdavo pozityvias problemų įveikimo strategijas.

Programą įgyvendinę brazilų pedagogai aukštai vertino programos metodiką, metodinę medžiagą, pedagogo paruošimo darbui programoje mokymus. Jie pažymėjo teigiamą programos įtaką pedagogo profesiniam meistriškumui, darbo metodams ir technikoms, o taip pat ir pedagogo asmeniui: buvo įvardintas didesnis emocinis stabilumas, gebėjimas susitvardyti ir lengviau spręsti problemas.

2008 metais sukurta „Obuolio draugų“ programa šiuo metu įgyvendinama keturiose pasaulio valstybėse – Brazilijoje, Danijoje, Norvegijoje ir Lietuvoje.



Programų „Zipio draugai“ ir jos tęsinio „Obuolio draugai“

autorių teisės priklauso programos iniciatoriams ir kūrėjams – tarptautinei ne pelno siekiančiai organizacijai, reziduojančiai Londone

Partnership for Children

<http://www.partnershipforchildren.org.uk>

PFC rūpinasi tarptautine abiejų programų plėtra ir koordinuoja programos įgyvendinimą pasauliniame lygmenyje.



ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA



Specialiosios
pedagogikos
ir psichologijos
centras

Lietuvoje programą „Zipio draugai“ ir jos tęsinį „Obuolio draugai“ įgyvendina nevyriausybinė, ne pelno siekianti organizacija **viešoji įstaiga „Vaiko labui“**.

VšĮ „Vaiko labui“ kasmet pasirašo bendradarbiavimo sutartį su PFC, suteikiančią išimtinę licenciją įgyvendinti šias abi programas Lietuvoje.

Jeigu Jūs norėtumėte sužinoti daugiau apie programas „Zipio draugai“ ir „Obuolio draugai“ ar tapti jų dalyviu, savanoriu ar rėmėju, paskambinkite mums arba apsilankykite mūsų būstinėje.

Mus rasite:

Viešoji įstaiga „Vaiko labui“

Šv. Ignoto g. 5, 01144 Vilnius

tel.: (+370 5) 21 21 407; faks.: (+370 5) 21 21 403

mob.tel.: +370 (699) 20 223

el. paštas: info@vaikolabui.lt

interneto svetainė: www.vaikolabui.lt

a/s LT37 7044 0600 0044 5729

AB SEB bankas



Programa

Obuolio draugai

antroji programos „Zipio draugai“ dalis



VAIKO LABUI



Jei Jūsų rankose atsirado šis lankstinukas, greičiausiai Jūsų sūnus, dukra, o gal anūkas šiomet pirmą kartą peržengė mokyklos slenkstį. Tai pirmas rimtas ir didelis socialinis pasikeitimas vaiko gyvenime – iš saugios ir gano uždaros ikimokyklinio ugdymo įstaigos vaikas atėjo į mokyklą. Į didelę klaidžią mokyklą, pilną nepažįstamų ir dažnai daug vyresnių mokinių bei reiklių mokytojų.

Prisitaikyti prie šio pokyčio, pasijusti saugiai ir gerai, susirasti naujų draugų, o dar ir išpildyti tėvelių lūkesčius bei savo pasiryžimą mokytis gerai – tai rimtas ir didelis iššūkis vaikui. Tvarkytis su šiuo ir kitais iššūkiais vaikui gali padėti mokykloje įgyvendinamos vaiko socialinių bei sunkumų įveikimo gebėjimų ugdymo programos.

„Obuolio draugai“ viena iš tokių programų: tai 2012 metais Lietuvoje pradėtas įgyvendinti, pedagogų ir tėvų ilgai lauktas tarp-tautinės programos „Zipio draugai“ tęsinys.

Abi šios programos skirtos ugdyti vaikų socialinius ir emocinių sunkumų įveikimo gebėjimus. Dalyvaudami programose vaikai mokosi susivokti savo jausmuose ir apie juos kalbėti; pasakyti tai, ką norisi pasakyti; įdėmiai išklausti kitą, suprasti jo jausmus bei ketinimus; susidraugauti ir išsaugoti draugystę; įveikti nesėkmes, vienišumą, atstūmimą, patyčias ar priekabiavimą; spręsti konfliktus; pasakyti „ne“; kreiptis pagalbos ir padėti aplinkiniams; lengviau išgyventi pasikeitimus, netektis ir netgi mirtį.

Programa „Zipio draugai“ įgyvendinama Lietuvoje nuo 2000 metų. Ji skirta 5 – 7 metų vaikams ir įgyvendinama priešmokyklinėje grupėje arba pirmojoje klasėje. Programoje jau dalyvavo daugiau kaip 113 tūkstančių vaikų, jos vykdymui reikalingas kompetencijas yra įgiję 3,5 tūkstančio pedagogų. Programa šalyje vykdoma visose apskrityse, pagal poreikį lietuvių, lenkų ar rusų kalbomis.

Pasaulyje „Zipio draugų“ programa šiuo metu vykdoma 28 šalyse. Joje jau dalyvavo daugiau kaip 750 000 vaikų. „Zipio draugų“ programos kokybę ir veiksmingumą yra tyrę nepriklausomi ekspertai įvairiose šalyse skirtingose kultūrose (taip pat ir Lietuvoje). Visur pasiekta sistemingų teigiamų rezultatų. Programą pripažįsta Pasaulinė sveikatos organizacija.

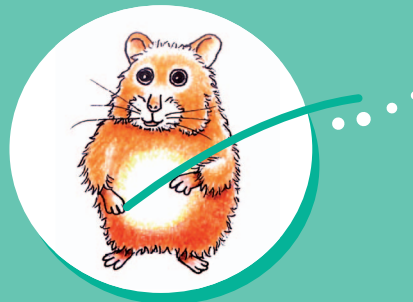
Programos „Zipio draugai“ tęsinys arba antroji dalis *programa „Obuolio draugai“* skirta 7–9 metų vaikams. Lietuvoje ji įgyvendinama bendrojo ugdymo mokyklų pradinėse klasėse, globos namuose, vaikų dienos centruose ir prailgintos dienos grupėse.

Programoje „Obuolio draugai“ gali dalyvauti „Zipio draugų“ valandėlėse dalyvavę ir jose nedalyvavę vaikai. Programos valandėlės tinka įvairioje aplinkoje augantiems skirtingų gebėjimų vaikams.

Programa „Obuolio draugai“ yra išskirtinė dėl kelių aspektų:

- programa tikslingai skirta vaiko emocinių sunkumų įveikimo gebėjimų ugdymuisi; dalyvaujant joje išmokstama bendrų sunkumų įveikimo strategijų, kurias vaikas gali pritaikyti ne tik įprastose, bet ir jam naujose probleminėse situacijose (sunkumų įveikimo gebėjimų ugdymasis kitose programose yra tik nedidelė jų dalis);
- programa skirta mažiems vaikams, kai paprastai prevencinės programos kuriamos jau paaugliams;
- programoje taikoma efektyvių metodų sistema, todėl vaikai išmoksta patys sėkmingai įveikti sunkumus ir stresus, ieškoti socialiai priimtinių išeičių ir paramos, mokosi padėti kitiems, prisiimti atsakomybę už savo elgesį;
- programa yra universali – ji įgyvendinama skirtingoje kultūrinėje ir religinėje aplinkoje įvairiose pasaulio šalyse jų nacionalinėmis kalbomis.

Programa „Obuolio draugai“ yra svarbi vaiko ugdy-mui(si) ir raidai, nes ugdo jo asmeninę, socialinę bei komunikavimo kompetencijas, kurios ne tik padeda palaikyti gerą vaiko emoci-nę savijautą ir kurti saugų draugišką mikroklimatą ugdymo įstaigo-je, bet ir daro teigiamą įtaką vaiko mokymosi pasiekimams.



Dalyvaudami programoje, vaikai mokosi:

- atpažinti savo ir kitų jausmus, apie juos kalbėti;
- pasakyti tai, ką norisi pasakyti, išklausti kitą;
- susidraugauti ir išsaugoti draugystę;
- kreiptis pagalbos ir padėti aplinkiniams;
- įveikti nerimą, nusivylimą, vienišumą, atstūmimą ar priekabiavimą;
- spręsti konfliktus, priimti tinkamą sprendimą sudė-tingose situacijose;
- lengviau išgyventi pasikeitimus, netektį ir netgi mirtį;
- ugdomi empatiją.

Vaikai praktikuojasi taikyti jau turimus sunkumų įveikimo gebėjimus ir mokosi naujų. Šiuos gebėjimus jie mokosi taikyti naujose probleminėse situacijose, sudėtingas situacijas apmąsto vieni ar diskutuoja su bendraklasiais, reflektuoja sunkumų įveikimo gebėjimų taikymo patirtį. Tuo būdu, programa „Obuolio draugai“ padeda vaikams įveikti kasdienius sunkumus ir stresines situacijas, gerina mikroklimatą klasėje, padeda mažinti smurtą ir patyčias vaikų tarpe, moko ieškoti būdų susitvarkyti su jausmais, įtvirtina vaiko gebėjimą naudotis parama ir ją teikti kitiems.

Programa „Obuolio draugai“ skatina pedagogus per-eiti nuo „moralizuojančiosios pedagogikos“ prie konstruktyvistinio asmeninės ir socialinės patirties įgijimo būdo. Pedagogas išmoksta būdų, kaip skatinti vaikus mokytis iš savo ir kitų patirties, patiems ieškoti išeičių, padėti vienas kitam, ugdytis empatiją, prisiimti atsa-komybę už savo poelgius.

Programa „Obuolio draugai“ padeda pedagogui geriau pažinti vaikus, įžvelgti tikrąsias jų probleminio elgesio priežastis – socialinių ir sunkumų įveikimo gebėjimų stoką.

Programa pedagogams siūlo visą sistemą gerai apgalvotų stra-tegijų, metodų bei konkrečių praktinių užduočių, padedančių plėto-ti vaiko asmeninę, socialinę ir komunikavimo kompetencijas. Kaip rodo patirtis, tai pakeičia ne tik pedagogo gebėjimus, bet ir nuos-tatas vaiko, jo poreikių, emocinių išgyvenimų bei elgesio atžvilgiu.

Programą „Obuolio draugai“ sudaro 24 valandėlės. Programa trunka visus mokslo metus. Paprastai kas savaitę praveda-ma viena 45 minučių trukmės programos valandėlė. Valandėles vai-kams veda programos pedagogo kvalifikaciją specialiuose 24 akade-minių valandų tęstiniuose mokymuose įgijęs vaikų klasės ar grupės pedagogas.

Programa apima 6 temas arba modulius: „Jausmai“, „Bendravi-mas“, „Draugystė“, „Problemų sprendimas“, „Pokyčiai“ ir „Mes galime įveikti.“ Kiekviename modulyje vaikams skaitomas pasakojimas, kurio pagrindinis veikėjas yra žiurkėnas Obuolys. Jis draugauja su dvyniais broliuku ir sesute bei jų draugais. Pasakojimų veikėjai susi-duria su šio amžiaus vaikams pažįstamais dalykais: draugyste, ben-dravimu, vienišumo jausmu, patyčiomis, priekabiavimu, reagavimu į pokyčius ir netektis, situacijomis, kai reikia viską pradėti iš naujo. Atlikdami praktines užduotis, diskutuodami apie pasakojimų veikė-jų ir savo problemas, ieškodami išeičių iš sunkius jausmus keliančių situacijų bei jas išbandydami, vaikai mokosi sunkumų įveikimo ge-bėjimų.

